

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/444/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213215159
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2213215159.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Jankovičovej a členiek senátu JUDr. Daše Kontríkovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: CETELEM SLOVENSKO, a.s., Bratislava, Panenská 7, IČO: 35 787 783, zastúpeného usadenou euroadvokátkou: JUDr. Helena Strachotová, Martin, Hviezdoslavova 7, proti žalovanej: R. R., nar. X. E. XXXX, bytom Z. F. č. XX, o 972,93 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 5. septembra 2013 č. k. 8C/247/2013-35 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Žalovanej neprisúva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 761,96 eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 1. apríla 2010 do zaplataenia a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť trovy konania 32,85 eur a trovy právneho zastúpenia 80,57 eur. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 písm. d/, f/, g/ a i/, § 4 ods. 3 ZoSÚ (zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 2 až 5, § 54, § 517 ods. 2, § 544 ods. 1, 2, § 566 ods. 2 O.z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), § 3 ods. 1, 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O.z. v znení neskorších zmien a doplnení, § 273 ods. 1 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne zdôvodnil, že účastníci konania uzavreli dňa 27. apríla 2009 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru na kúpu tovaru (ktorá je typovou formulárovou zmluvou), súčasťou ktorej boli všeobecné podmienky, ktoré neboli žalovanou individuálne vyjednané. Uvedený úver kvalifikoval ako bezúročný a bez poplatkov, z dôvodu absencie štyroch obligatórnych náležitostí zmluvy a to adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (§ 4 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ), pričom len z uvedenej adresy predajcu nikde nevyplývalo, že ide o adresu predajcu, u ktorého môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo podať sťažnosť, opis tovaru (§ 4 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ), keďže pojem tovar: „rôzne“ je nedostatočný, konečná splatnosť spotrebiteľského úveru (§ 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ), keď samotný počet a výška splátok s termínom splatnosti je nepostačujúca pre naplnenie tejto náležitosti, ako i údaj o výške splátok úveru, výške splátok úrokov, výške splátok ostatných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ), ktorého cieľom je umožniť spotrebiteľovi oboznamovať sa so znižovaním dlhu na istine, na úrokoch a pod. (zo zmluvy, ako ani zo všeobecných podmienok nevyplývalo prevzatie inej písomnosti od žalobcu, napríklad splátkového kalendára). Prihliadajúc na výšku poskytnutého úveru žalobcom žalovanej 820,80 eur a jej čiastočné plnenie 58,84 eur, dlh žalovanej predstavoval sumu 761,96 eur. Z dôvodu omeškania žalovanej s plnením dlhu (ktorý mala uhradiť do 31. marca 2010) vznikla

jej povinnosť zaplatiť úroky z omeškania uplatnené vo výške súladnej so zákonom. Čiastočné plnenie žalovanej súd prvého stupňa priradil výlučne na istinu vzhľadom na bezúročnosť úveru. Dojednanie o zmluvnej pokute označil za absolútne neplatné, pretože ide o právny úkon, ktorý nebol urobený určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 O.z.). Bolo obsiahnuté v nečitateľných všeobecných podmienkach a nebolo možné sa s nimi riadne oboznámiť pred podpisom zmluvy a posúdiť ich obsah. Drobné písmo textu všeobecných podmienok vyvolávalo u spotrebiteľa dojem, že ide o nepodstatné dojednania, pričom tieto majú tzv. typový charakter, ktorých obsah spotrebiteľ zásadným spôsobom ovplyvniť nemôže (ak chce spotrebiteľský úver získať, má možnosť zmluvné dojednania ako celok podpísať a akceptovať alebo úver odmietnuť). Dôvodom absolútnej neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute je preto aj rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska naplnenia formálnych náležitostí nebola dodržaná obligatórna písomná forma dohody o zmluvnej pokute, keďže túto požiadavku nespĺňa uvedené dojednanie ako súčasť všeobecných podmienok. Na absolútnu neplatnosť bol súd prvého stupňa povinný prihliadať z úradnej povinnosti a zmluvnú pokutu nebolo možné tak žalobcovi priznať. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Úspech žalobkyne v konaní predstavoval 78,32% (761,96 eur), v ktorej časti bola neúspešná žalovaná. Úspech žalovanej predstavoval 21,68% (290,97 eur), v ktorej časti bola neúspešná žalobkyňa. Pomer úspechu a neúspechu tak predstavoval vznik nároku žalobkyne na náhradu trov konania v rozsahu 56,64%. Žalobkyni preto prislúchala náhrada trov konania predstavujúca náhradu zaplateného súdneho poplatku vo výške 32,85 eur (56,64% zo sumy 58,- eur). Trovy právneho zastúpenia právnej zástupkyne žalobcu činili 80,57 eur (dva úkony právnych služieb a to prevzatie a príprava vecí, a tiež spisanie žaloby 2x51,62 eur, spolu s režijným paušalom 2 x 7,81 eur, náhradou DPH 20%, t.j. 142, 25 eur a z toho 56,64 %).

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa a to voči zamietavému výroku a výroku o trovách konania, s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie vecí súdu prvého stupňa, alternatívne na zmenu vyhovením žalobe v napadnutej časti. Odvolanie obsahovo odôvodnila nesprávnosťou skutkového a právneho posúdenia vecí. Podľa jej názoru zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky obligatórne náležitosti stanovené v § 4 ods. 2 ZoSÚ. V zmluve je uvedená presná adresa predajcu (Centrum pre podporu zdravia, s.r.o., Komárno, Eötvösa 37), označenie tovaru „rôzne“ nie je v rozpore so zákonom, pričom detailne je obsiahnuté v zmluve uzavretej medzi predajcom a dlžníkom, konečná splatnosť spotrebiteľského úveru je v zmluve uvedená počtom mesačných splátok 18, s označením termínu prvej splátky (preto každý účastník zmluvy si konečnú splatnosť vypočíta). Posledná náležitosť výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je splnená v stanovenej výške mesačnej splátky 58,84 eur.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O.s.p.) v spojení so závislým výrokom o trovách konania (§ 212 ods. 2, písm. d/ O.s.p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil zmluvu o úvere uzavretú medzi účastníkmi konania 27. apríla 2009 ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere a správne aplikoval na dojednané obsahové náležitosti tejto zmluvy ustanovenia ZoSÚ. Dôsledná aplikácia ustanovení ZoSÚ znamená taký výklad právnej úpravy, ktorý je pre spotrebiteľa dostatočne zrozumiteľný a poskytuje mu ochranu pred nevyváženými zmluvnými dojednaniaми v spotrebiteľskej zmluve. Ako vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 3 ZoSÚ zmluva medzi žalobkyňou a žalovanou, ktorá neobsahuje označené zákonom stanovené náležitosti, má za následok kvalifikovanie úveru za bezúročný a bez poplatkov.

Ustanovenie § 4 ods. 3 veta druhá ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ide o špeciálnu právnu úpravu absolútnej neplatnosti právneho úkonu v uvedenom rozsahu. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť

práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 4 ods. 2, 3 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankcie pre dodávateľa, ktorý nerespektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

Súd prvého stupňa rozhodol preto správne po zistení, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi účastníkmi konania neobsahuje obligatórne obsahové náležitosti podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d/, f/, g/, i/ ZoSÚ. Predmetná zmluva obsahovala len formálne označenie predajcu v rubrike pečiatka predajcu (Centrum pre podporu zdravia, s.r.o., Komárno, Eötvösa 37, IČO: 44 624 549), čo nepredstavuje obsahovú informáciu pre spotrebiteľa, u koho môže uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (takýto údaj nebol uvedený ani v rubrike týkajúcej sa pečiatky a podpisu predajcu). Z uvedeného potom vyplýva, že zmluva medzi účastníkmi konania túto obsahovú náležitosť nespĺňa (§ 4 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ). Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala ani opis tovaru, na ktorý sa vzťahuje, pretože pojem „rôzne“ v rubrike uvedenia (označenia) tovaru nie je opisom tovaru a nemá žiadnu obsahovo výpovednú hodnotu pre spotrebiteľa. Jeho prípadné konkrétne vymedzenie v inej zmluve (uzavretej medzi predajcom a dlžníkom) je irelevantné z hľadiska zákonom stanovených následkov absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Neprijateľné z hľadiska normatívnej spotrebiteľskej ochrany je aj neuvedenie konečnej splatnosti úveru (výšky poslednej splátky). Takáto situácia vyvoláva na strane spotrebiteľa neistotu, keď nevie zo zmluvy určiť súhrnnú sumu splátok, ktoré má dodávateľovi zaplatiť, čo prehlbuje jeho nerovné postavenie v právnom vzťahu s dodávateľom a môže byť zdrojom svojvôle dodávateľa (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015). Ak zákon ako výslovnú obsahovú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvádza konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, tak jednoznačne tento údaj v zmluve uvedený byť musí a nie je prípustné, aby sa účastník zmluvy k tomuto údaju dopracovával výkladom a výpočtom.

Účelom náležitosti ustanovenej v § 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože inak by nebolo dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platnou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu žalobkyne. Uvedené nemožno nahraďiť uvedením celkovej výšky splátky (58,84 eur). Zmyslu zákonnej úpravy zodpovedá, ak každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami „suma, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom.

Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu na úplné zistenie skutkového stavu veci a dospel k správne právnemu záveru, keď považoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku čoho priznal žalobkyni sumu 761,96 eur (odpočítaním čiastočnej úhrady dlhu žalovanou 58,84 eur od poskytnutého úveru 820,80 eur, ktoré plnenie nebolo možné priradiť k úrokom z úveru, ktorý je bezúročný). V prevyšujúcej časti bola preto žaloba dôvodne zamietnutá o sumu 210,97 eur (posudzujúc predmetný spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov žalobkyni nemohli byť priznané zmluvné úroky, ako ani poplatky). Keďže s nedôvodne uplatňovaným nárokom sa žalobkyňa nemohla dostať do omeškania (ako správne uviedol súd prvého stupňa), aj v tejto časti bola žaloba dôvodne zamietnutá.

Zamietavá časť napadnutého rozhodnutia (odôvodnená súdom prvého stupňa) sa týkala aj uplatňovanej zmluvnej pokuty vo výške 54,82 eur (čo vyplývalo z doplnenia žaloby, ako i písomného odstúpenia od zmluvy), voči ktorej však žiadne odvolacie argumenty zo strany žalobkyne neodznali (a neboli zistené ani zjavné odvolacie dôvody k tejto časti). Preto nebol daný dôvod podrobovať odvolaciemu prieskumu aj túto časť rozhodnutia súdu prvého stupňa

Odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania úspešnej žalobkyne. Súd prvého stupňa dôvodne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p., pomerujúc čiastočný úspech a neúspech účastníkov konania, v prospech vzniku nároku žalobkyne na pomernú časť náhrady trov konania, ktorú kvantifikoval a v zmysle zásady zákazu reformatio in peius (zákaz zmeny k horšiemu v neprospech odvolateľa) napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania odvolací súd ako vecne správne potvrdil.

Z dôvodu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania a zo spisu vznik trov konania tejto účastníčky nevyplýval. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.